

POSTANOWIENIE

5 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 5 lutego 2025 r. w Warszawie
zażalenia Ł.M.

na wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z 19 lutego 2024 r., IX Ga 815/22,
wydany w sprawie z powództwa Ł.M.

przeciwko Miastu K.

o zapłatę,

uchyla zaskarżony wyrok.

UZASADNIENIE

Powodowy przyjmujący zamówienie wniósł o zasądzenie od pozwanego zamawiającego 55 350zł z odsetkami od 25 września 2019 r tytułem umówionego wynagrodzenia za wykonanie projektu drogi. Wyrokiem z 26 października 2022 r. Sąd Rejonowy w Zamościu uwzględnił powództwo w całości.

Sąd ten ustalił, że 20 kwietnia 2018 r. strony zawarły umowę o wykonanie projektu drogi gminnej, tj. ogólnodostępnej, do 20 grudnia 2018 r. Taki status drogi był przewidziany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zamawiający dopiero 21 czerwca 2018 r. udzielił przyjmującemu zamówienie pełnomocnictwa do uzyskiwania dokumentów, zgód, opinii, zezwoleń koniecznych do wykonania projektu. Droga miała łączyć inną drogę gminną z drogą wojewódzką i dlatego było konieczne uzgodnienie projektu skrzyżowania z drogą wojewódzką. Pismem z 6 lipca 2018 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich wydał warunki techniczne na

zjazd z drogi wewnętrznej na drogę wojewódzką, odmawiając uznania drogi projektowanej przez powoda za gminną w oparciu o sam miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Przyjmujący zamówienie zawiadomił pozwaną gminę miejską, że w celu uzyskania warunków technicznych na skrzyżowanie (zamiast zjazdu) drogi wojewódzkiej z gminną burmistrz pozwanego miasta powinien decyzją włączyć drogę do sieci dróg gminnych i nadać jej numer. Taka decyzja nie została wydana i przyjmujący zamówienie wykonywał projekt jako projekt drogi wewnętrznej.

Powód nie wykonał projektu w umówionym terminie. Przeszkodami był między innymi brak koniecznych uzgodnień z przyczyn niezależnych od przyjmującego zamówienie. Przyjmujący zamówienie zwrócił się o przedłużenie mu terminu do 31 marca 2019 r. Zamawiający nie przedłużył terminu, lecz 15 marca 2019 r. przedłużył udzielone pełnomocnictwo, w oparciu o które przyjmujący zamówienie 29 marca 2019 r. wniósł o zezwolenie na realizację inwestycji, aczkolwiek do wykonania pozostała część dokumentacji niewymagana do udzielenie zezwolenia.

W dniu 7 czerwca 2019 r. zamawiający zrezygnował z wykonania dokumentacji przez powoda i odwołał pełnomocnictwo. Przyjmujący zamówienie jednak dokończył projekt i 26 sierpnia 2019 r. wystawił fakturę obejmującą umówione wynagrodzenie. Zamawiający pismem z 2 września 2019 r. zwrócił fakturę i przedstawił wykaz wad, które jakoby wystąpiły w dokumentacji. Podstawową wadą było zaprojektowanie drogi jako wewnętrznej, zamiast gminnej. Przyjmujący zamówienie podtrzymał żądanie wynagrodzenie powołując się na art. 644 k.c.

Sąd ustalił, że wykonany projekt może zostać przekształcony w projekt drogi gminnej po niewielkich uzupełnieniach.

Sąd pierwszej instancji uznał, że przyjmujący zamówienie wykonał dzieło. Zaprojektowanie drogi wewnętrznej zamiast umówionej gminnej obciąża zamawiającego. Wady projektu nie są istotne, a zamawiający nie wykonał żadnego z uprawnień z rękojmi. Dlatego Sąd Rejonowy na podstawie art. 642 § 1 k.c. zasądził na rzecz przyjmującego zamówienie umówione wynagrodzenie.

Na skutek apelacji zamawiającego Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem zaskarżonym zażaleniem uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji. Pisemne uzasadnienie wyroku nie zostało sporządzone, strony na podstawie art. 331 § 4 k.p.c. zostały zawiadomione o niemożliwości jego sporządzenia ze względu na długotrwałą chorobę sędziego (apelacja została rozpoznana w składzie jednego sędziego). Na zarządzenie przewodniczącego nie sporządzono protokołu elektronicznego z ogłoszenia wyroku apelacyjnego i ustne zasadnicze powody rozstrzygnięcia nie zostały zarejestrowane.

Zażaleniem powodowy przyjmujący zamówienie wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji, ponieważ wbrew wskazanej w ustnych motywach podstawie uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w sprawie zostało przeprowadzone wyczerpujące postępowanie dowodowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Celem uchylenia wyroku sądu drugiej instancji jest ponowne rozpoznanie sprawy przez sąd pierwszej instancji bez naruszeń prawa, które spowodowały uchylenie wyroku. Jeżeli w sprawie nie ma ani pisemnego uzasadnienia, ani zarejestrowanych ustnych motywów rozstrzygnięcia apelacyjnego, sąd pierwszej instancji nie może ponownie rozpoznać sprawy. Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje prowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność przyczyn uchylenia wyroku.

Ponadto, jeżeli rzeczywiście przyczyną uchylenia wyroku było nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego, jak twierdzi skarżący, to przyczyna ta nie zachodzi. Sąd Rejonowy przeprowadził dowód z opinii biegłego, z zeznań 4 świadków oraz przyjmującego zamówienie jako strony. Sąd odwoławczy może uznać, że wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.), mimo obszernego postępowania dowodowego przed sądem pierwszej instancji, jeżeli postępowanie to nie dotyczyło istoty sprawy. Tytułem przykładu: sąd prowadził postępowanie wyłącznie na okoliczności istotne dla przerwania biegu przedawnienia, a po ustaleniu przerwania biegu przedawnienia orzekł co do istnienia i wysokości roszczenia powoda bez przeprowadzenia dowodów co do spornego roszczenia.

Jednak w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe dotyczyło wykonania dzieła, jego wad i ich przyczyn oraz przyczyn opóźnienia. Sąd drugiej instancji dysponuje materiałem do rozstrzygnięcia o istnieniu i wysokości roszczenia o wynagrodzenie. Sąd drugiej instancji przeprowadził dowód z ustnej opinii biegłego i opinia ta została utrwalona zgodnie z art. 157 § 1 k.p.c.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy uwzględnił zażalenie.

W zażaleniu powód podniósł, że od 1 lutego 2023 r. powodem jest spółka z o.o., która przejęła dochodzoną wierzytelność. Jednak zbycie w toku sprawy prawa objętego sporem nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy, a spółka może wejść do procesu na miejsce zbywcy tylko za zezwoleniem strony przeciwnej (art. 192 pkt 3 k.p.c.). Wniesienie swojego przedsiębiorstwa jako aportu do spółki nie powoduje następstwa prawnego pod tytułem ogólnym, powodowa osoba fizyczna nadal ma zdolność sądową, a art. 174 § 1 pkt 1 i art. 180 § 1 k.p.c. nie stosują się.

(Ł.W.)

[a.ł]